

เทคนิคการสืบค้นสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในรูปแบบดิจิทัล อย่างมีประสิทธิภาพ

นางสาววิศรา แสงโพธิ์โรจน์
นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ

ความเป็นมา

ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญในการช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันขององค์กรยุคนี้ คือ การนำข้อมูลสารสนเทศ ที่มีอยู่มากมาย ทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้มากที่สุด และจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งรูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงจากทรัพยากรสารสนเทศรูปแบบสิ่งพิมพ์ มาเป็นรูปแบบดิจิทัลมากขึ้น เช่น การผลิตหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ การผลิตและเผยแพร่บทความวารสารวิชาการออนไลน์ แม้ว่าความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่ทันสมัยและรูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศที่เปลี่ยนไปจากเดิม จะช่วยทำให้เราสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างสะดวกและรวดเร็วขึ้นนั้น แต่ก็ไม่ได้ช่วยทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วเสมอไป ถ้ายังขาดซึ่งความรู้หรือประสบการณ์ในการใช้สารสนเทศ

สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กรมวิทยาศาสตร์บริการ ในฐานะเป็นหน่วยงานที่ให้บริการสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และเอกสารที่ทางสำนักหอสมุดฯ มีนั้น ส่วนใหญ่เป็นเอกสารทางด้านวิทยาศาสตร์ซึ่งมีอยู่ด้วยกันหลายรูปแบบ เช่น มาตรฐาน สิทธิบัตร ตลอดจนมีบุคลากรที่มีความชำนาญและเชี่ยวชาญในการสืบค้นสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์ จึงได้จัดให้มีกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง เทคนิคการสืบค้นสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขึ้น โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมฯจะได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับ เทคนิควิธีการสืบค้นสารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบดิจิทัล ได้แก่ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) วารสารออนไลน์ (e-Journal) มาตรฐาน (Standard) จากฐานข้อมูลออนไลน์ รวมทั้งแหล่งข้อมูลสำหรับสืบค้นเอกสารสิทธิบัตร

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายของการจัดกิจกรรมฯ คือ ผู้สนใจทั่วไป ที่ปฏิบัติงานทั้งในส่วนภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา จำนวนรวม ๕๐ คน และเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมฯสามารถฝึกปฏิบัติการสืบค้นสารสนเทศในรูปแบบดิจิทัลโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดจัดกิจกรรมฯ จำนวน ๒ ครั้ง ครั้งละ ๒๕ คน

ผลการดำเนินงาน

สำนักหอสมุดฯ ได้จัดกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง เทคนิคการสืบค้นสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน ๒ ครั้ง ณ ห้องคอมพิวเตอร์ อาคารสถานศึกษาเคมีปฏิบัติ กรมวิทยาศาสตร์บริการ มีจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมฯทั้งหมด ๕๕ คน โดยเป็นผู้ปฏิบัติงานจากภาคเอกชน ๓๕ คน จากหน่วยงานภาครัฐ จำนวน ๑๗ คน และจากสถาบันการศึกษา จำนวน ๓ คน รายละเอียดสรุปได้ดังนี้

- ครั้งที่ ๑ : วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมฯ จำนวน ๒๕ คน โดยเป็นผู้ปฏิบัติงานจากภาคเอกชน ๑๗ คน จากหน่วยงานภาครัฐ จำนวน ๗ คน และจากสถาบันการศึกษา

จำนวน ๑ คน ซึ่งส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในอุตสาหกรรมด้าน เคมี อุตสาหกรรมสิ่งแวดล้อม วัสดุก่อสร้าง ยานยนต์สมัยใหม่ และอุตสาหกรรมดิจิทัล

- ครั้งที่ ๒ : วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๒ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมฯ จำนวน ๓๐ คน โดยเป็นผู้ปฏิบัติงานจากภาคเอกชน ๑๘ คน จากหน่วยงานภาครัฐ จำนวน ๑๐ คน และจากสถาบันการศึกษา จำนวน ๒ คน ซึ่งส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในอุตสาหกรรมด้านอาหาร อาหารสัตว์ เคมี แก้ว โลหะ ปิโตรเลียม ยานยนต์ และห้องปฏิบัติการ

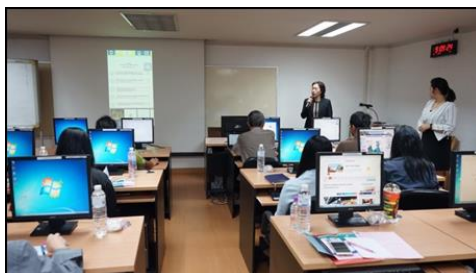
จากการประเมินผลการจัดกิจกรรมฯ ทั้ง ๒ ครั้ง พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมฯ มีความพึงพอใจในภาพรวมต่อการจัดกิจกรรมฯ อยู่ในระดับ พึงพอใจมากที่สุด (ร้อยละ ๙๒.๐๐) การจัดกิจกรรมฯ นี้มีประโยชน์และควรจัดต่อไป อยู่ในระดับ มากที่สุด (ร้อยละ ๙๑.๐๐) และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองหรือพัฒนางานได้ อยู่ในระดับ มากที่สุด (ร้อยละ ๘๙.๒๐)

ประโยชน์ที่ได้รับ

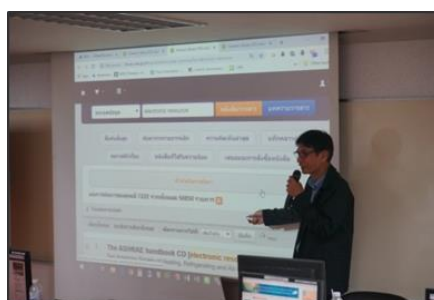
กิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง เทคนิคการสืบค้นสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ถือเป็นแนวทางหนึ่งที่มีส่วนช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานที่สนใจ ทั้งจากภาครัฐ เอกชนและสถาบันการศึกษา สามารถสืบค้นสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ต้องการด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งช่วยให้เกิดการนำสารสนเทศต่างๆ ที่ทางสำนักหอสมุดฯ จัดสรรไว้ นำไปใช้ประโยชน์ และเป็นแนวทางในการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ตลอดจนนำความรู้ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานได้

ส่วนสรุป

สารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีถือว่าเป็นสารสนเทศที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากสารสนเทศส่วนใหญ่ประกอบด้วยความรู้ในงานวิจัย งานวิเคราะห์-ทดสอบ และการศึกษาค้นคว้า ดังนั้นการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง เทคนิคการสืบค้นสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นี้ จึงถือเป็นส่วนหนึ่งที่มีส่วนสำคัญในการช่วยเพิ่มทักษะให้ผู้ปฏิบัติงานที่มีความต้องการใช้สารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่ต้องการสารสนเทศในรูปแบบดิจิทัล ที่มีคุณภาพ มีความน่าเชื่อถือ ให้เป็นไปด้วยความสะดวกและรวดเร็ว อันจะส่งผลทำให้เกิดการพัฒนาการรู้สารสนเทศและก่อให้เกิดการนำสารสนเทศไปวิจัยและพัฒนาได้อีกต่อไป

ภาพบรรยากาศการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง เทคนิคการสืบค้นสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ ณ ห้องคอมพิวเตอร์ชั้น ๓ อาคารสถานศึกษาเคมีปฏิบัติ กรมวิทยาศาสตร์บริการ

ภาพบรรยากาศการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง เทคนิคการสืบค้นสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ ห้องคอมพิวเตอร์ชั้น ๓ อาคารสถานศึกษาเคมีปฏิบัติ กรมวิทยาศาสตร์บริการ